

דחוף!

13 באוקטובר 2015

לכבוד
מר אלי דוקורסקי
ראש עיריית קריית ביאליק
שדרות ירושלים 16, קריית ביאליק
בפקס: 04-8732130

שלום רב,

הנדון: בדיקת תעודות זהות של עובדים באתרי בנייה בקריית ביאליק – פעולה בחוסר סמכות

קראנו בתדהמה את הכתבות שהתפרסמו אתמול, 12.10.2015, באתרי חדשות, בדבר ההנחיה שהעברת לאנשי השיטור העירוני ולמחלקת הפיקוח בעיריית קריית ביאליק לערוך סיורים מוגברים ליד אתרי הבניה בעיר, לרבות בדיקת תעודות הזהות של העובדים באתרים והבטחת אי-הימצאות שוהים בלתי חוקיים¹.

הנחיה זו הינה בלתי חוקית ואף נושאת בהשלכות חמורות, עד כדי התרת דמם של הערבים בעירך ובכלל, ומכאן פנייתנו אליך שתורה באופן מידי על ביטולה, כפי שיפורט להלן:

1. הפעלת סמכויות הפוגעות בזכויות אדם, כגון סמכויות חיפוש, ובכלל זאת הדרישה להזדהות, מחייבת הסמכה מפורשת בחוק. כפי שיתואר להלן, אין מקור חוקי המסמיך את העירייה לפעול נגד שוהים בלתי חוקיים, ובוודאי שאין לפקחי העירייה סמכות גורפת וכללית לדרוש מעובדים להזדהות.

2. בהתאם לסעיף 13(א) לחוק לייעול האכיפה והפיקוח העירוניים ברשויות המקומיות (הוראת שעה), תשע"א-2011 (להלן – "החוק"), רשאי פקח עירוני, לאחר שהזדהה, לדרוש מכל אדם להזדהות, אולם הוא רשאי לעשות זאת רק לצורך מניעת אלימות, ורק במידה ש"ביצע אדם מעשה אלימות בפניו או בפני אדם אחר הקורא לעזרה והמצביע עליו בפני הפקח המסייע או אם נוכח הפקח המסייע כי בשל איום או מעשה של אדם בפניו או בפני אדם אחר הקורא לעזרה והמצביע עליו בפני הפקח המסייע, הוא עומד לבצע מעשה אלימות".

¹ לינק לכתבה באתר "ויינט": <http://www.mynet.co.il/articles/0,7340,L-4709994,00.html>, ולכתבה באתר "הארץ": <http://www.haaretz.co.il/news/politics/premium-1.2750326>

3. עינינו הרואות, כי החוק העניק אמנם לפקחים שהוסמכו לכך סמכויות למניעת מעשי אלימות במסגרת השיטור העירוני, אלא שסמכויות אלה לא כוללות בדיקת תעודות זהות ללא כל חשד קונקרטי.

4. בנוסף, חוק הכניסה לישראל, התשי"ב 1952, קובע בסעיף 13ד, כי אכיפת הוראות החוק נגד שוהים שלא כדין תיעשה בידי פקחים מיוחדים שעברו הכשרה מתאימה, אשר ימונו על ידי שר הפנים מקרב עובדי משרדו, וכי המינוי מחייב פרסום ברשומות. פקחים אלו, בנוסף לשוטרים, הם היחידים המוסמכים לדרוש מאדם, שיש להניח ששהייתו בישראל מחייבת רישיון ישיבה לפי חוק הכניסה לישראל, לזהות את עצמו.

5. ויודגש: לא רק שההנחיה פוגעת בכבודם של העובדים הערבים ובזכותם לשוויון ולפרטיות ולחופש תנועה, אלא גם שהיא פותחת פתח להתנהגות גזענית ולהתנכלויות כלפיהם כאשר היא מסמנת אותם כאויבים וכמסוכנים באשר הם. אנו רואים זאת בחומרה רבה, שכן הדבר עלול להפוך את העובדים הערבים בעירך ובכלל, דווקא בימים קשים אלה, למטרה לשנאה, לאלימות ולפעולות נקם.

6. לא זו אף זו, בדיקת תעודות הזהות של העובדים הערבים תוך סימונם כמסוכנים כאמור עשויה לגרום לכך שמעסיקים יוותרו על העסקה של עובדים ערבים ו/או יתייחסו באופן מפלה ופוגעני כלפי עובדיהם הערבים. זאת, תוך פגיעה בזכויותיהם של עובדים אלה לפי חוקי העבודה, ובראשם חוק שוויון ההזדמנויות בעבודה, התשמ"ח-1988, האוסר על כל אפליה במקומות העבודה.

7. המצב כיום, מורכב וקשה ככל שיהיה, כמו גם הרצון שלך לדאוג לשלום תושבי עירך, אינם יכולים ליצור סמכויות שאינן מעוגנות בחוק, ואינם יכולים להכשיר פגיעה כה חמורה בזכויות האדם של העובדים הערבים.

לאור האמור לעיל, אבקשך לפעול לאלתר לביטול ההנחיה שהועברה לאנשי השיטור העירוני ולמחלקת הפיקוח בעניין בדיקת תעודות זהות של עובדים בעיר, וכן לדאוג לכך שביטול ההנחיה יובא **באופן מיידי** לידיעת כל הגורמים הרלוונטיים בתוך העירייה.

בברכה,

שדא עאמר, עו"ד

הערת:

מר יהודה וינשטיין, היועץ המשפטי לממשלה, **בפקס:** 02-6467001

עו"ד ענת קרקופולסקי-פרץ, היועצת המשפטית, עיריית קריית ביאליק, **בפקס:** 04-8712756